

5.

Stanisław Ignacy Witkiewicz (Witkacy)

Portret męski, 1917 r.

Cena wylicytowana: 70 000 zł

pastel, węgiel/papier, 64,8 x 49,3 cm (arkusz)

sygnowany i datowany l.d.: 'Ignacy | Witkiewicz | 1917'

Podatki i opłaty

- Do kwoty wylicytowanej doliczana jest opłata aukcyjna. Stanowi ona część końcowej ceny obiektu i wynosi 18%.

Esej

Artysta o wybuchu I wojny światowej dowiedział się, przebywając na Cejlonie wraz z Bronisławem Malinowskim. W wyniku nieporozumień z etnografem oraz fatalnej kondycji psychicznej po samobójstwie Jadwigi Janczewskiej postanowił powrócić do Europy, by

wziąć udział w działaniach wojennych. Dzięki protekcji ojca, który de facto był zagorzałym przeciwnikiem Rosjan, artysta dostał się do elitarnego Pawłowskiego Pułku Lejbgwardii. Ironia losu sprawiła, że Witkacy został ranny podczas krwawej bitwy pod Witoniezem, w wyniku czego nie wrócił już na front. Ponadto za wykazane męstwo został odznaczony Orderem św. Anny IV klasy oraz dostał nominację na porucznika. Po rekonwalescencji w szpitalu polowym trafił w 1917 roku do Petersburga, gdzie powrócił do malowania. Wówczas Witkacy portretował zazwyczaj przedstawicieli rosyjskiej Polonii oraz towarzyszy z wojska. Prawdopodobnie w ten sposób artysta zarabiał na utrzymanie swojego dekadentckiego życia. Do naszych czasów przetrwało niewiele dokumentów, które mówiłyby dokładnie o wojennych losach artysty. Omawiana praca stanowi kamień milowy w drodze do dojrzałości artystycznej malarza. Prezentowany „Portret męski” jest charakterystyczny dla rosyjskiego okresu twórczości artysty. Mocno zarysowana głowa, potraktowana jest mocno i zamasyście. Znamienne dla tego etapu jest również użyta kolorystyka – ostry róż i mocne akcenty bieli wypełniają szkicowo ukazaną fizjonomię portretowanego. Reszta składników tła została potraktowana zupełnie szkicowo. Oprócz walorów artystycznych portretu wyjątkowa jest również sama sygnatura złożona jedynie z drugiego imienia i nazwiska Witkiewicza, który jeszcze nie posługiwał się sławnym pseudonimem Witkacy. W twórczości Witkacego cezura, od której uformował się niepowtarzalny typ portretu, jest rok 1917. Artysta wówczas porzuca młodopolski schemat obrazowania pogłębiając kompozycję o abstrakcyjne tło, deformację postaci w niekonwencjonalnej pozie, pogłębiając tym samym psychologię modelu. Wszystkie te elementy składały się na podwaliny teorii Czystej Formy realizowanej w dziełach plastycznych malarza. O burzliwym okresie rosyjskim w biografii Witkacego niestety nie wiadomo zbyt wiele, jednak z pewnością były to lata wpływające na cały kształt twórczości Stanisława Ignacego Witkiewicza.

Pochodzenie

- dom aukcyjny Agra-Art, grudzień 2013 - kolekcja prywatna, Niemcy